

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Ion Guzun, Ghenadie Plămădeală,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2022, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de avocata Caragia Elisaveta în numele inculpatului

Mancaș Vladimir XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>17.01.2019 - 15.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>17.05.2019 - 12.09.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>17.01.2020 - 29.09.2020,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>14.12.2020 - 17.01.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>27.04.2022 - 15.06.2022.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hâncești din 15 martie 2019, Mancaș Vladimir a fost condamnat art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la 12 ani închisoare, art. 172 alin. (3) lit. a), a¹) Cod penal la 17 ani închisoare și art. 175 Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 24 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 15.03.2019, cu includerea perioadei arestării preventive de la 27.07.2018 până la 15.03.2019.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada anului 2017 și până în luna iunie 2018, inculpatul Mancaș V., aflându-se în una din camerele din casa de locuit a concubinei sale, XXXXXX din XXXXXX XXXXXX, XXXXXX, folosindu-se de

faptul că ultima era în altă cameră sau lipsa de la domiciliu, având intenția satisfacerii poftei sexuale, având în grijă, ocrotire și protecție fiica minoră a concubinei, XXXXXX , a.n. XXXX și, cunoscând că aceasta nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința din motivul vârstei fragede, a dezbrăcat-o de haine și lenjerie, încercând să întrețină cu minora mai multe rapoarte sexuale contrar voinței acesteia, dar din cauze independente de voința sa, aceste acțiuni nu și-au produs efectul (particularitățile fiziologice ale organismului, în virtutea vârstei fragede, nu au permis întreținerea rapoartelor sexuale).

Tot el, în aceeași perioadă și diferite zile, aflându-se în una din camerele din casa de locuit a concubinei XXXXXX din XXXXXX XXXXX, XXXXXX, folosindu-se de faptul că mama minorei era în altă cameră sau lipsa de la domiciliu, cu intenția satisfacerii poftei sexuale în forme perverse, având în grijă, ocrotire și protecție fiica minoră a concubinei, XXXXXX , a.n. XXXX și cunoscând că ea nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de încrederea și imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința, din motivul vârstei fragede, a dezbrăcat-o pe ultima de haine și lenjerie intimă și și-a satisfăcut pofta sexuală în forme perverse cu ultima, acțiuni manifestate prin întreținerea mai multor rapoarte sexuale orale și anale.

Tot el, în aceeași perioadă și în diferite zile, a comis în diferite perioade ale zilei față de minora XXXXXX , a.n. XXXX, acțiuni perverse ce au constat în exhibare, atingeri indecente ale organelor intime ale minorei și alte acțiuni cu caracter sexual (masturbare, petting și frotaj).

Instanța a reținut că inculpatul Mancaș V. nu și-a recunoscut vina și a declarat că niciodată nu a rămas singur acasă cu partea vătămată și că aceasta a vrut să se răzbune pentru că el era sever cu ea, motiv din care a inventat totul.

Cu toate acestea, vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, inclusiv:

declarațiile părții vătămate minore XXXXXX că are 7 ani și locuiește împreună cu mama, frații mai mari și inculpatul. Când era mică, a venit la ei inculpatul și au locuit împreună 4 ani, apoi s-a întâmplat un caz;

declarațiile martorului XXXXXX , că este vecină cu familia părții vătămate minore și, în perioada anilor 2017- 2018, aceasta venea des la ei în vizită și deseori voia să înnopteze la ei, iar în timpul vacanței de vară, venea cu propunerea să rămână la ei acasă. O vecină i-a comunicat că a auzit despre faptul că minora este abuzată sexual. I-a cerut fiicei sale să discute cu partea vătămată pentru a afla adevărul. Ulterior, aceasta i-a povestit că a fost abuzată sexual de inculpat și mama sa cunoștea acest fapt. Minora i-a spus că raporturile sexuale au fost vaginale și orale, iar abuzurile sexuale, din partea concubinului mamei sale, Mancaș V. au început de la vârsta de 5-6 ani. După cele aflate de la XXXXXX , s-au dus la poliție;

declarațiile martorului XXXXXX , fiica inculpatului, că a aflat de la mama minorei că acesta este învinuit de comiterea abuzului față de partea vătămată, în ziua când el a fost arestat. Ulterior, s-a întâlnit cu concubina tatălui, XXXXXX și fiica acesteia și a întrebat-o pe ultima dacă este adevărat că a fost abuzată sexual. Inițial aceasta a spus că este adevărat apoi a spus că nu. Mai târziu, a întrebat-o din nou și minora s-a blocat, a început să plângă. I-a povestit despre abuzurile sexuale din

partea inculpatului, că acțiunile lui inițial au avut loc în camera fraților săi, apoi că au avut loc și la balcon;

declarațiile martorului XXXXXX , că locuiește împreună cu concubinul său, Mancaș V. și copiii ei pe nume XXXXXX , a.n XXXX, XXXXXX , a.n 2006 și XXXXXX , a.n 2001. Fiica i-a povestit că inculpatul a atins-o în zonele intime și consideră că între el și fiica ei ceva a fost și că copilul nu poate inventa;

procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii 18.06.2018, depusă de XXXXXX , care a solicitat organelor de poliție să întreprindă măsuri în privința lui Mancaș V., care a întreținut mai multe raporturi sexuale cu minora XXXXXX ;

raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXXX , eliberat de către Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii nr. 453 din 04.12.2018, prin care a fost concluzionat că copilul manifestă semne specifice copiilor victime ale acțiunilor cu caracter sexual: depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, autoapreciere scăzută, neîncredere în sine, contacte dificile cu alte persoane, interes sporit față de sfera sexuală. Copilul are o atitudine negativă inconștientă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine în momentele de evocare a numelui acestuia. În lipsa identificării altor motive pentru dezvoltarea unei astfel de atitudini, aceste manifestări susțin ipoteza abuzului. Negarea de către copil a declarațiilor sale inițiale poate fi explicată prin lipsa de încredere că mama poate să-i ofere protecție și prin frica de a-și pierde familia. În susținerea ipotezei că nu a fost influențată să ofere declarații în cadrul audierii este și constatarea incapacității copilului de a relata despre lucruri imaginare, motiv din care nu a putut oferi explicații relevante despre cum a fost influențată, precum și faptul că nu a manifestat mesaje nonverbale specifice copiilor care relatează despre experiențe real trăite;

raportul de expertiză judiciară nr. 201837A0487 din 10.12.2018, prin care s-a constatat că partea vătămată minoră XXXXXX prezintă nivelul dezvoltării intelectuale în corespundere cu norma perioadei de vârstă. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, precum și specificul situației analizate, aceasta a avut capacitatea redusă de a înțelege corect caracterul și conținutul acțiunilor la care a fost supusă, prezentând semne de sugestibilitate sporită, nu se constată indicii imaginației sporite, tendința de a exagera informația percepută, înclinații spre fantezie patologică, fiind constatate semne ale traumei psihologice și anume: tensiune emoțională, nivel înalt de anxietate, sentimentul lipsei de securitate, autoestimare deficitară, care a putut fi cauzată de acțiunile cu caracter sexual săvârșite față de ea. La fel, nu s-au constatat particularități psihologice individuale, care au putut influența esențial comportamentul acesteia în situația analizată. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă (sugestibilitate sporită, predispunerea de a fi influențată de terțe persoane), partea vătămată are capacitatea redusă de a depune declarații pe caz și necesită consiliere psihologică.

În baza probelor administrate, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, ca tentativa comiterii raportului sexual săvârșit asupra unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani și care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, art. 172 alin. (3) lit. a), a¹) Cod penal,

ca satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani și care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse, săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual.

Totodată, sunt nefondate afirmațiile inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea infracțiunilor imputate, că declarațiile fiicei sunt inventate cu scop de răzbunare pentru că a fost sever cu ea, deoarece sunt combătute prin probele administrate, în coroborare între ele, versiunea înaintată având caracter declarativ și fiind apreciată ca metodă de apărare întru evitarea răspunderii penale.

Astfel, din probele cercetate rezultă cu certitudine că inculpatul, în perioada anului 2017 și până în luna iunie 2018, aflându-se la domiciliu din XXXXXX XXXXX, XXXXXX, cu fiica concubinei sale, XXXXXX, a.n. XXXX, care se află în grija lui, din cauze independente de voința sa nu a întreținut raport sexual cu ultima, a săvârșit acțiuni violente cu caracter sexual și acțiuni perverse.

Vinovăția lui a fost confirmată prin declarațiile părții vătămate minore, care, fiind audiată în condiții speciale, conform art. 110¹ Cod de procedură penală, a indicat detaliile și circumstanțele în care inculpatul a săvârșit infracțiunile, precum și depozițiile martorilor și materialele cauzei.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201837A0487 din 10.12.2018, minora XXXXXX a avut capacitatea redusă de a înțelege corect caracterul și conținutul acțiunilor la care a fost supusă, prezentând semne de sugestibilitate sporită, nu avea indicii imaginației sporite și tendința de a exagera informația percepută, fiind constatate semne ale traumei psihologice și anume: tensiune emoțională, nivel înalt de anxietate, sentimentul lipsei de securitate, auto estimare deficitară, care a putut fi cauzată de acțiunile cu caracter sexual săvârșite față de ea.

Din declarațiile părții vătămate minore și concluziile experților, în urma cercetării probelor administrate, este evident că minora a redat circumstanțe de fapt trăite de ea în realitate și nu inventate, după cum afirmă inculpatul, or, pentru un copil minor ar fi fost imposibil să redea într-atât de clar și detaliat niște circumstanțe de fapt legate de raporturile sexuale în situația în care ea nu ar fi trecut prin ele în viața personală. Cel puțin experții ar fi sesizat faptul că ea încearcă să redea niște evenimente inventate.

În același timp, este relevantă și concluzia din raportul de evaluare psihologică a minorei, efectuat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii nr. 453 din 04.12.2018, potrivit căruia minora manifestă semne specifice copiilor victime ale acțiunilor cu caracter sexual: depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, autoapreciere scăzută, neîncredere în sine, contacte dificile cu alte persoane, interes sporit față de sfera sexual și copilul are o atitudine negativă inconștientă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine în momentele de evocare a numelui acestuia.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că prin acțiunile sale ilegale, inculpatul a marcat viitorul minorei ca personalitate, viitoare soție și mamă, or, aceasta fiind abuzată sexual în repetate rânduri, acest fapt ajungând și la cunoștința societății, va trăi în permanență cu

sentimente de nesiguranță, frică, rușine, frustrare și inferioritate, ce rezultă clar din raporturile de evaluare psihologică a copilului în care este indicat că suferă de depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, neîncredere în sine, are o atitudine negativă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine.

Totodată, instanța a statuat că în cazurile în care organul de urmărire penală, în special procurorul, este obligat să dispună efectuarea unei expertize judiciare, cheltuielile pentru aceasta sunt suportate de către ordonatorul expertizei din bugetul alocat.

3. Procurorul delegat în Procuratura raionului Ialoveni, Murguleț Irina, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal la 12 ani închisoare, art. 175 Cod penal la 5 ani închisoare, art. 172 alin. (3) lit. a), a¹) Cod penal la detențiune pe viață, iar conform art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de detențiune pe viață, cu încasarea din contul acestuia a cheltuielilor judiciare în sumă de 4534 lei.

Apelanta a invocat că inculpatul a comis tentativa de viol, acțiuni perverse și acțiuni violente cu caracter sexual nu doar împotriva unui copil care nu a împlinit vârsta de 14 ani, care efectiv nu putea sa-și exprime consimțământul, în virtutea vârstei fragede, dar partea vătămată se afla în îngrijirea și ocrotirea acestuia, iar faptul că el a profitat de încrederea și starea de vulnerabilitate a copilului care se afla în îngrijirea sa, abuzând-o în repetate rânduri, deși, familia este pilonul societății și inculpatul urma să acorde protecție și îngrijire fiicei sale vitrege, el a supus-o abuzurilor sexuale.

Pe lângă aceasta, legiuitorul impune obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat, potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

3.1. A declarat apel și avocatul Postica Serghei, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că nu este clar care acțiuni ale inculpatului se consideră ca *începerea realizării actului sexual* sau din ce moment se consideră *începutul de realizare a actului sexual*.

La fel, se atestă că unele și aceleași circumstanțe au stat la baza învinuirii inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate, iar acuzarea nu a indicat o data concretă privind comiterea infracțiunii prevăzute la art. 175 Cod penal distinctă față de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal sau art. 172 alin. (3) lit. a) și a¹) Cod penal. Dimpotrivă, în rechizitoriu a fost indicată comiterea celor trei capete de acuzare în aceeași perioadă de timp, cuprinsă între anul 2017 - luna iunie 2018, or, în cazul în care inculpatul ar fi comis acțiuni perverse, nu se exclude că acestea puteau fi evoluția inițială a unei alte componente de infracțiune prevăzute la art. 171 sau 172 Cod penal și în acest caz lipsesc indicii calificativi ai infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal.

În același timp, rapoartele de expertiză judiciară psihiatrică și psihologică, de sine stătător nu sunt suficiente pentru a adopta o sentință de condamnare.

Mai mult, martorii au caracterizat pozitiv inculpatul, iar declarațiile acestora nu constituie circumstanțe importante care ar demonstra vinovăția lui în comiterea infracțiunilor înscrise.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 septembrie 2019, ambele apeluri au fost respinse, ca nefondate.

Totodată, în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, inculpatului i-a fost redusă pedeapsa cu 232 zile.

Instanța de apel a reținut că în urma verificării legalității hotărârii atacate, nu au fost constatate motive de casare a sentinței.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Săli Radu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că, instanța de apel, nu a examinat elocvent toate circumstanțele cauzei, nu a evaluat gravitatea infracțiunilor comise și rezonanța cazului investigat, urmând să atragă o deosebită atenție specificului infracțiunilor înscrise inculpatului, care a atentat în mod exclusiv sau în principal la relațiile sociale cu privire la viața sexuală a persoanei.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpatul suportă cheltuielile judiciare, iar soluția de respingere a încasării acestor cheltuieli este greșită.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Postica Serghei, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că nu este clar care acțiuni ale inculpatului se consideră ca *începerea realizării actului sexual* sau din ce moment se consideră *începutul de realizare a actului sexual*.

La fel, se atestă că unele și aceleași circumstanțe au stat la baza învinuirii inculpatului de comiterea infracțiunilor înscrise, iar acuzarea nu a indicat o dată concretă privind comiterea infracțiunii prevăzute la art. 175 Cod penal distinctă față de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal sau art. 172 alin. (3) lit. a) și a¹) Cod penal. Dimpotrivă, în rechizitoriu a fost indicată comiterea celor trei capete de acuzare în aceeași perioadă de timp, cuprinsă între anul 2017 - luna iunie 2018, or, în cazul în care inculpatul ar fi comis acțiuni perverse, nu se exclude că acestea puteau fi evoluția inițială a unei alte componente de infracțiune prevăzute la art. 171 sau 172 Cod penal și în acest caz lipsesc indicii calificativi ai infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal.

6. Potrivit deciziei Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2020, recursurile au fost admise, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că potrivit art. 113 Cod de procedură penală, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b), 172 alin. (3) lit. a), a¹), 175 Cod penal și recunoașterea vinovăției acestuia în baza normelor incriminate, instanța de apel a conchis că acțiunile lui au fost corect încadrate de către prima instanță în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b), 172 alin. (3) lit. a), a¹), 175 Cod penal, la materialele cauzei penale fiind anexate suficiente probe care demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, însă nu a luat în considerație faptul că agravantele prevăzute la lit. a) alin. (3) art. 171 Cod penal „care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului”, și lit. a¹) alin. (3) art. 172 Cod penal „care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului”, reținute în privința inculpatului, se referă la cazul în care făptuitorul are obligația contractuală (de muncă, de prestații) de a-i acorda asistență socială ori de a îngriji victima.

Potrivit învinuirii înaintate, inculpatului i-a fost incriminat că „...*aflându-se în una din camerele din casa de locuit a concubinei sale...*”, iar în conformitate cu prevederile art. 133¹ lit. a) Cod penal, prin membru de familie se înțelege, în condiția de conlocuire, persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii.

Potrivit practicii judiciare constante urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. a) și 172 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, doar violul sau acțiunile violente cu caracter sexual, când făptuitorul și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor, acesta aflându-se sub ocrotirea făptuitorului, cu condiția că făptuitorul nu cade sub incidența prevederilor art. 133¹ Cod penal.

Or, inculpatul se afla la momentul săvârșirii infracțiunii în relații de concubinaj cu mama părții vătămate minore.

În practica judiciară privind examinarea cauzelor din categoria infracțiunilor privind viața sexuală a fost accentuat că, dacă raportul sexual, altul decât violul, actele de penetrare vaginală, anală sau bucală și altele, săvârșite cu o persoană de vârstă fragedă, al cărei consimțământ nu are valoare juridică, deoarece aceasta nu înțelege semnificația celor ce i se întâmplă, se califică potrivit art. 171 alin. (3) lit. b) sau art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Astfel, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și dacă infracțiunile au fost corect calificate, din care motiv urmează a fi casată și din oficiu decizia contestată în contextul în care omisiunea instanței de apel de a face o analiză amplă asupra tuturor circumstanțelor cauzei este o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, urmând a fi înlăturată de instanța de apel, prin rejudecarea cauzei.

Totodată, instanța de apel a dispus reducerea termenului de pedeapsă în privința inculpatului în baza art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, cu 2 ani 3 luni și 2 zile, în lipsa unor date privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile, reținând doar faptul că în perioada 27.07.2018 - 15.03.2019, acesta s-a aflat în detenție preventivă în condiții ce depășesc normele stabilite în acest sens.

Pe lângă acesta, deoarece rapoartele de expertiză judiciară au fost efectuate după modificările operate la prevederile art. 143 Cod de procedură penală, instanțele de judecată pot da deplină eficiență prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură

penală, care acordă posibilitatea de a obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, or, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte o excepție, dar nu o regulă, prin urmare, concluzia instanței de apel de respingere a solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 4534 lei din contul inculpatului și menținerea soluției primei instanțe, în acest sens, este pripită și incompletă, fiind neglijate cerințele art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Potrivit deciziei Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2022, apelurile au fost admise, inclusiv din oficiu, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mancaș Vladimir a fost condamnat pe art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal la 11 ani închisoare, art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal la 16 ani închisoare și art. 175 Cod penal la 5 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 23 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu includerea perioadei arestării preventive de la 27.07.2018 până la data pronunțării deciziei.

În temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pentru deținerea în condiții inumane în Penitenciarul nr. 13, în calitate de prevenit pentru perioada 27.07.2018 - 25.01.2019 și 07.02.2019 - 15.03.2019, i-a fost redusă pedeapsa cu 185 zile.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 4534 lei.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 113 Cod de procedură penală, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Conform sentinței primei instanțe, Mancaș V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, ca tentativa comiterii raportului sexual săvârșit asupra unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani și care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința; art. 172 alin. (3) lit. a), a¹) Cod penal, ca satisfacerea poftii sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani și care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința; art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse, săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constatând în exhibare, atingeri indecente, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual.

Însă, prima instanță a omis că agravantele prevăzute la art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal - care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului și art. 172 alin. (3) lit. a¹) Cod penal - care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului, reținute în privința inculpatului se referă la cazul în care făptuitorul are

obligația contractuală (de muncă, de prestații) de a-i acorda asistență socială ori de a îngriji victima.

Conform învinuirii înaintate, inculpatului i-a fost incriminat că „...aflându-se în una din camerele de locuit a concubinei sale...”, iar în conformitate cu art. 133¹ lit. a) Cod de procedură penală, prin membru de familie se înțelege, în condițiile de conlocuire, persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii.

În corespundere cu practica judiciară constantă urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. a) și 172 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, doar violul sau acțiunile violente cu caracter sexual, când făptuitorul și-a asumat, în fapt, sarcina de a ocroti un minor, acesta aflându-se sub ocrotirea făptuitorului, cu condiția că făptuitorul nu cade sub incidența prevederilor art. 133¹ Cod penal. Or, inculpatul se afla, la momentul săvârșirii infracțiunii, în relații de concubinaj cu XXXXXX , care este mama părții vătămate minore.

În practica judiciară privind examinarea cauzelor din categoria infracțiunilor privind viața sexuală a fost accentuat că, dacă raportul sexual, altul decât violul, actele de penetrare vaginală, anală sau bucală și altele, săvârșite cu o persoană de vârstă fragedă, al cărei consimțământ nu are valoare juridică, deoarece aceasta nu înțelege semnificația celor de i se întâmplă, se califică potrivit art. 171 alin. (3) lit. b) sau art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Astfel, fiind analizate și apreciate probele, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, se constată constat că Mancaș V., în perioada anului 2017 și până în luna iunie 2018, aflându-se în una din camerele din casa de locuit a concubinei sale, XXXXXX , din XXXXXX XXXXX, XXXXXX, folosindu-se de faptul că ultima era în altă cameră sau lipsea de la domiciliu, având intenția satisfacerii poftelor sexuale, cunoscând că fiica minoră a concubinei, XXXXXX , a.n. 26.01.XXXX, nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința din motivul vârstei fragede, a dezbrăcat-o de haine și lenjerie, încercând să întrețină cu minora mai multe rapoarte sexuale contrar voinței acesteia, dar din cauze independente de voința sa, aceste acțiuni nu și-au produs efectul (particularitățile fiziologice ale organismului în virtutea vârstei fragede nu au permis întreținerea rapoartelor sexuale).

Tot el, în aceeași perioadă și diferite zile, aflându-se în una din camerele din casa de locuit a concubinei XXXXXX din XXXXXX XXXXX, XXXXXX, folosindu-se de faptul că mama minorei era în altă cameră sau lipsea de la domiciliu, cu intenția satisfacerii poftelor sexuale în forme perverse, cunoscând că fiica minoră a concubinei, XXXXXX , a.n. XXXX, nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de încrederea și imposibilitatea victimei de a se apăra și de a-și exprima voința, din motivul vârstei fragede, a dezbrăcat-o pe ultima de haine și lenjerie intimă și și-a satisfăcut pofta sexuală în forme perverse cu ultima, acțiuni manifestate prin întreținerea mai multor rapoarte sexuale orale și anale.

Tot el, în aceeași perioadă și în diferite zile, a comis în diferite perioade ale zilei față de minora XXXXXX , a.n. XXXX, acțiuni perverse ce au constat în

exhibare, atingeri indecente ale organelor intime a minorei și alte acțiuni cu caracter sexual (masturbare, petting și frotaj).

Acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca tentativa comiterii raportului sexual săvârșit asupra unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse, săvârșită prin constrângere fizică și psihică a unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse, săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, precum și alte acțiuni cu caracter sexual.

Cu toate că inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, vinovăția acestuia a fost dovedită integral prin probele administrate, apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și anume:

declarațiile părții vătămate minore XXXXXX , ale martorilor XXXXXX , XXXXXX , XXXXXX , XXXXXX , XXXXXX ;

procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii 18.06.2018, depusă de XXXXXX , care a solicitat organelor de poliție de a întreprinde măsuri în privința lui Mancaș V., care a întreținut mai multe raporturi sexuale cu minora XXXXXX ;

raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXXX , eliberat de către Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii nr. 453 din 04.12.2018, prin care a fost concluzionat că copilul manifestă semne specifice copiilor victime ale acțiunilor cu caracter sexual: depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, autoapreciere scăzută, neîncredere în sine, contacte dificile cu alte persoane, interes sporit față de sfera sexuală. Copilul are o atitudine negativă inconștientă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine în momentele de evocare a numelui acestuia. În lipsa identificării altor motive pentru dezvoltarea unei astfel de atitudini, aceste manifestări susțin ipoteza abuzului. Negarea de către copil a declarațiilor sale inițiale poate fi explicată prin lipsa de încredere că mama poate să-i ofere protecție și prin frica de a-și pierde familia. În susținerea ipotezei că nu a fost influențată să ofere declarații în cadrul audierii este și constatarea incapacității copilului de a relata despre lucruri imaginare, motiv din care nu a putut oferi explicații relevante despre cum a fost influențată, precum și faptul că nu a manifestat mesaje nonverbale specifice copiilor care relatează despre experiențe real trăite;

procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.08.2018, prin care a fost cercetată locuința lui XXXXXX ;

raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0569 din 06.11.2018, prin care s-a constatat că partea vătămată XXXXXX nu suferă și nu a suferit de careva maladie psihică, nu a fost afectată psihic;

raportul de expertiză judiciară nr. 201837A0487 din 10.12.2018, prin care s-a constatat că partea vătămată minoră XXXXXX prezintă nivelul dezvoltării

intelectuale în corespundere cu norma perioadei de vârstă. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, precum și specificul situației analizate, aceasta a avut capacitatea redusă de a înțelege corect caracterul și conținutul acțiunilor la care a fost supusă, prezentând semne de sugestibilitate sporită, nu se constată indicii imaginației sporite, tendința de a exagera informația percepută, înclinații spre fantezie patologică, fiind constatate semne ale traumei psihologice și anume: tensiune emoțională, nivel înalt de anxietate, sentimentul lipsei de securitate, auto estimare deficitară, care a putut fi cauzată de acțiunile cu caracter sexual săvârșite față de ea. La fel, nu s-au constatat particularități psihologice individuale, care au putut influența esențial comportamentul acesteia în situația analizată. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă (sugestibilitate sporită, predispunerea de a fi influențată de terțe persoane), partea vătămată are capacitatea redusă de a depune declarații pe caz și necesită consiliere psihologică;

raportul de expertiză medico-legală cu nr. 201835A0568 din 27.09.2018, potrivit căruia Mancaș V., la momentul comiterii infracțiunii, nu suferea de maladie psihică, nu prezintă dereglări psihice și avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le putea dirija, acționa cu discernământ, nu necesită aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, nu necesită îndreptarea la tratament prin constrângere într-o instituție psihiatrică, fiind declarat responsabil.

Astfel, urmează a exclude din învinuirea înaintată inculpatului agravantele prevăzute la art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal - *care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului* și art. 172 alin. (3) lit. a¹) Cod penal - *care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului*, deoarece acuzarea nu a administrat nicio probă pertinentă și concludentă în sensul că acesta are obligația contractuală (de muncă, de prestații) de a acorda asistență socială ori de a îngriji victima.

Or, învinuirea formulată în rechizitoriu în ce privește semnele calificative - *care se află în grija, sub ocrotirea și protecția făptuitorului* nu se regăsesc în circumstanțe descrise în actul de învinuire.

Totodată, urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal și 172 alin. (3) lit. a¹) Cod penal, doar violul sau acțiunile violente cu caracter sexual, când făptuitorul și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor, acesta aflându-se sub ocrotirea făptuitorului, cu condiția că făptuitorul nu cade sub incidența prevederilor art. 133¹ Cod penal, deoarece, inculpatul se afla, la momentul săvârșirii infracțiunii, în relații de concubinaj cu XXXXXX , care este mama părții vătămate minore, acesta nefiind instituit ca tutore asupra părții vătămate minore, neavând careva obligații contractuale (de muncă, de prestații) de a-i acorda asistență socială ori de a îngriji victima, aceste împrejurări nefiind probate.

Deci, acțiunile inculpatului se încadrează în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca tentativa comiterii raportului sexual săvârșit asupra unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința; art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică și psihică a unei persoane minore care nu a împlinit vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința; art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse, săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a

împlinit vârsta de 16 ani, constatând în exhibare, atingeri indecente, precum și alte acțiuni cu caracter sexual.

În același timp, se atestă că declarațiile inculpatului au fost date în scopul de a denatura adevărul și a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, mai mult, fiind combătute prin probele administrate, demonstrând vina inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

Totodată, fiind apreciate declarațiile părții vătămate minore, ale martorilor și concluziile raportului de evaluare psihologică a minorei XXXXXX , nr. 453 din 04.12.2018 cu depozițiile inculpatului, a fost stabilit că ultimul încearcă să diminueze acțiunile pe care le-a întreprins și consecințele acestora în vederea excluderii caracterului penal al acțiunilor întreprinse, explicând într-un mod justificativ circumstanțele petrecute, declarațiile acestuia fiind respinse.

Prin urmare, nu este plauzibilă poziția inculpatului că nu a comis infracțiunile imputate, din probele administrate rezultând cu certitudine că acesta, în perioada anului 2017 și până în luna iunie 2018, aflându-se la domiciliu din s. Piatra Albă, r-nul Ialoveni, cu fiica concubinei sale, XXXXXX , a.n. XXXX, din cauze independente de voința sa nu a întreținut raport sexual cu ultima, a săvârșit acțiuni violente cu caracter sexual și acțiuni perverse.

La fel, sunt nefondate și alegațiile apărării că instanța nu urmează să facă referire la declarațiile părții vătămate minore, deoarece aceasta a fost audiată în condiții speciale, însă discul audio-video nu a fost cercetat, iar sentința de condamnare nu poate să se bazeze doar pe rapoartele de expertiză judiciară psihiatrică și psihologică, or, audierea victimei minore s-a efectuat în ședința de judecată, în condițiile speciale prevăzute la art. 110¹ Cod de procedură penală, nefiind pusă la îndoială veridicitatea acestei probe.

Astfel, declarațiile părții vătămate minore coroborează și sunt confirmate prin concluziile raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXXX , eliberat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii nr. 453 din 04.12.2018, potrivit căruia, copilul XXXXXX manifestă semne specifice copiilor victime ale acțiunilor cu caracter sexual (...). Negarea de către copil a declarațiilor sale inițiale poate fi explicată prin lipsa de încredere că mama poate să- i ofere protecție și prin frica de a-și pierde familia. În susținerea ipotezei că nu a fost influențată să ofere declarații în cadrul audierii este și constatarea incapacității minorei de a relata despre lucruri imaginare, motiv din care nu a putut oferi explicații relevante despre cum a fost influențată, precum și faptul că nu a manifestat mesaje nonverbale specifice copiilor care relatează despre experiențe real trăite; prin raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0569 din 06.11.2018, că partea vătămată nu suferă și nu a suferit de careva maladie psihică, nu a fost afectată psihic; raportul de expertiză judiciară nr. 201837A0487 din 10.12.2018, conform căruia partea vătămată minoră prezintă nivelul dezvoltării intelectuale în corespundere cu norma perioadei de vârstă. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, precum și specificul situației analizate, aceasta a avut capacitatea redusă de a înțelege corect caracterul și conținutul acțiunilor la care a fost supusă, prezentând semne de sugestibilitate sporită, nu se constată indicii imaginației sporite, tendința de a exagera informația percepută, înclinații spre fantezie patologică, fiind constatate semne ale traumei psihologice și anume: tensiune emoțională, nivel înalt de

anxietate, sentimentul lipsei de securitate, auto estimare deficitară, care a putut fi cauzată de acțiunile cu caracter sexual săvârșite față de ea. La fel, nu s-au constatat particularități psihologice individuale, care au putut influența esențial comportamentul acesteia în situația analizată. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă (sugestibilitate sporită, predispunerea de a fi influențată de terțe persoane), partea vătămată are capacitatea redusă de a depune declarații și necesită consiliere psihologică.

Or, concluziile rapoartelor de expertiză judiciară au fost apreciate în coroborare ce alte probe, inclusiv cu declarațiile martorului XXXXXX , mama părții vătămate, precum și ale părții vătămate minore că inculpatul îi pune să privească în telefon scene cu tentă pornografică, aceste depoziții fiind confirmate prin declarațiile martorilor XXXXXX și XXXXXX

Totodată, afirmațiile apărării că lipsesc indicii calificativi ai infracțiunii prevăzute la art. 175 Cod penal, deoarece aceștia se conțin în componența infracțiunii prevăzute la art. 172 Cod penal, inclusiv că pentru săvârșirea acțiunilor perverse este obligatoriu să existe consimțământul univoc al victimei și să nu existe constrângere explicită sau implicită asupra acesteia, în caz contrar, fapta urmând a fi încadrată pe art. 171-173 Cod penal, au fost respinse, or, având în vedere vârsta părții vătămate minore, consimțământul acesteia oricum este viciat. Mai mult, a fost demonstrat că acțiunile inculpatului s-au desfășurat în diferite zile, pe o perioadă îndelungată, iar partea vătămată minoră a încercat să opună rezistență o dată, ulterior, inculpatul obținea consimțământul victimei și îi cumpăra tăcerea cu bani, dându-i câte 5-10 lei de fiecare dată, despre ce a relatat aceasta și martorii XXXXXX , XXXXXX

Astfel, în baza probelor apreciate, complet și obiectiv, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, instanța a considerat că vina inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 27, 171 alin. (3) lit. b). 172 alin. (3) lit. a), 175 Cod penal a fost dovedită pe deplin.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis infracțiuni grave și excepțional de grave, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, precum și că inculpatul, prin acțiunile sale ilegale, a marcat viitorul părții vătămate minore ca personalitate, viitoare soție și mamă, or, aceasta fiind abuzată sexual în repetate rânduri, acest fapt ajungând și la cunoștința societății, va trăi în permanență cu sentimente de nesiguranță, frică, rușine, frustrare și inferioritate, concluzie ce rezultă din rapoartele de evaluare psihologică a copilului în care este indicat că suferă de depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, neîncredere în sine, are o atitudine negativă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine, concluzionând că este echitabil condamându-l pe art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal la 11 ani închisoare; art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal - 16 ani închisoare; art. 175 Cod penal - 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 al. 1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa definitivă de 23 ani închisoare.

Totodată, instanța a statuat că în perioada 27.07.2018 - 25.01.2019 și 07.02.2019 - 15.03.2019 inculpatul s-a deținut în detenție preventivă în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții ce depășesc normele stabilite în acest sens.

Potrivit art. 385 alin. (4) și (5) Cod de procedură penală, dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări. În cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Luând în considerare circumstanțele cu privire la condițiile de detenție a inculpatului în Penitenciarul nr. 13 în calitate de prevenit în perioada 27.07.2018 - 25.01.2019 și 07.02.2019 - 15.03.2019, prin prisma prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, urmează a-i fi redus termenul de pedeapsă definitivă stabilit acestuia cu 185 zile.

În același timp, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de către condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate în latura pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul invocă că instanța nu a evaluat gravitatea infracțiunilor comise și rezonanța cazului investigat, că inculpatul a atentat în mod exclusiv sau în principal la relațiile sociale cu privire la viața sexuală a persoanei.

Or, infracțiunile comise împotriva părții vătămate au adus atingere relațiilor sociale cu privire la libertatea psihică, integritatea corporală, sănătatea și viața persoanei.

Mai mult, a fost stabilit caracterul sistematic al actelor de violență sexuală la care a fost supusă partea vătămată minoră, care avea doar 6 ani la momentul comiterii primului abuz sexual, iar acțiunile violente cu caracter sexual au continuat pe parcursul unui an și jumătate și s-a soldat cu urmări excepțional de grave, manifestate prin vătămarea integrității psihologice a copilului, care în condiții normale, urma să beneficieze de o copilărie fericită.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

8.1. Declară recurs ordinar și avocata Caragia Elisaveta, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Recurenta indică că instanța de apel nu a dat o apreciere corectă probelor și nu a stabilit cu certitudine circumstanțele de fapt ale cauzei.

În contextul în care infracțiunile prevăzute de art. 171, 172, 174 Cod penal, se consideră consumate odată cu începerea realizării actului sexual al făptuitorului cu victima, indiferent de consecințe, iar în speță nu se atestă care acțiuni ale inculpatului se consideră ca fiind începere a realizare a actului sexual ori din care moment se consideră începutul realizării a unui act sexual, nefiind clar cum anume a stabilit

acuzarea, iar instanța a acceptat argumentele că a fost dovedită intenția inculpatului de a comite infracțiunea prevăzută de art. 27, 171 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Din conținutul și argumentele deciziei instanței de apel nu este clar care acțiuni ale făptuitorului se consideră „începerea realizării actului sexual”, deoarece partea vătămată minoră a comunicat doar despre atingerea dintre organele genitale ale lor, acțiuni care nu poate fi calificate ca fiind infracțiune de viol.

Totodată, la baza învinuirii inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate au stat aceleași circumstanțe, iar acuzaarea nu a indicat o data concretă privind comiterea infracțiunii prevăzute la art. 175 Cod penal distinctă față de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal. Or, aceleași fapte au fost calificate suplimentar în norme penale distincte, când, în realitate, acțiunile inculpatului ar fi parte componentă doar a unei singure infracțiuni, prevăzută la art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiind neîntemeiată învinuirea în baza art. 175 Cod penal, lipsind indicii calificativi ai acestei infracțiuni.

Potrivit rechizitoriului, inculpatul a fost învinuit de comiterea celor trei capete de acuzare în aceeași perioadă de timp, cuprinsă între anul 2017 - luna iunie 2018, ce atestă lipsa indicilor calificativi ai infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal.

Prin urmare, nu au fost prezentate suficiente probe care să demonstreze vina inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, iar instanța nu trebuia să rețină declarațiile părții vătămate minore care a fost audiată în condiții speciale, deoarece înregistrarea audio-video nu a fost cercetată în ședința de judecată în instanțele de fond și de apel.

Pe lângă aceasta, instanța nu a dat apreciere declarațiilor inculpatului că era mai dur cu fiica sa vitregă XXXXXX , o pune să învețe, i-a procurat un telefon, iar ulterior a surprins-o că se uita la filme cu conținut pornografic și, ca pedeapsă, i-a luat telefonul.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul avocatei Caragia E. este fondat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 8.1. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate (*pct. 8. din decizie*), asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi erorile de drept, și esența că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 8.1. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că acest recurs nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurentă.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatei Caragia E., în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 8.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 7. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate minore XXXXXX , ale martorilor XXXXXX , XXXXXX , XXXXXX , XXXXXX și XXXXXX ; procesul-verbal din 18.06.2018 de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii, depusă de XXXXXX ; raportul de evaluare psihologică a minorei XXXXXX , eliberat de către Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii nr. 453 din 04.12.2018, prin care a fost concluzionat că

copilul manifestă semne specifice copiilor victime ale acțiunilor cu caracter sexual: depresie ușoară, anxietate sporită, frică, suspiciune, autoapreciere scăzută, neîncredere în sine, contacte dificile cu alte persoane, interes sporit față de sfera sexuală. Copilul are o atitudine negativă inconștientă față de suspectul abuzator, manifestând jenă, disconfort emoțional, închidere în sine în momentele de evocare a numelui acestuia. În lipsa identificării altor motive pentru dezvoltarea unei astfel de atitudini, aceste manifestări susțin ipoteza abuzului. Negarea de către copil a declarațiilor sale inițiale poate fi explicată prin lipsa de încredere că mama poate să-i ofere protecție și prin frica de a-și pierde familia. În susținerea ipotezei că nu a fost influențată să ofere declarații în cadrul audierii este și constatarea incapacității copilului de a relata despre lucruri imaginare, motiv din care nu a putut oferi explicații relevante despre cum a fost influențată, precum și faptul că nu a manifestat mesaje nonverbale specifice copiilor care relatează despre experiențe real trăite; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 10.08.2018, prin care a fost cercetată locuința lui XXXXXX ; raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0569 din 06.11.2018, prin care s-a constatat că partea vătămată XXXXXX nu suferă și nu a suferit de careva maladie psihică; raportul de expertiză judiciară nr. 201837A0487 din 10.12.2018, prin care s-a constatat că partea vătămată minoră XXXXXX prezintă nivelul dezvoltării intelectuale în corespundere cu norma perioadei de vârstă. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă, precum și specificul situației analizate, aceasta a avut capacitatea redusă de a înțelege corect caracterul și conținutul acțiunilor la care a fost supusă, prezentând semne de sugestibilitate sporită, nu se constată indicii imaginației sporite, tendința de a exagera informația percepută, înclinații spre fantezie patologică, fiind constatate semne ale traumei psihologice și anume: tensiune emoțională, nivel înalt de anxietate, sentimentul lipsei de securitate, auto estimare deficitară, care a putut fi cauzată de acțiunile cu caracter sexual săvârșite față de ea. La fel, nu s-au constatat particularități psihologice individuale, care au putut influența esențial comportamentul acesteia în situația analizată. Reieșind din particularitățile psihologice de vârstă (sugestibilitate sporită, predispunerea de a fi influențată de terțe persoane), partea vătămată are capacitatea redusă de a depune declarații pe caz și necesită consiliere psihologică; toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 27, 171 alin. (3) lit. b), 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal (*pct. 7. din decizie*).

Totodată, decizia instanței de apel este conformă și relevanțelor specificate în decizia instanței de recurs din 29.09.2020, indicațiile cărei sunt obligatorii pentru instanța de apel în virtutea prevederilor art. 436 alin. (3) Cod de procedură penală (*pct. 6., 7. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o

acuzăție penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

În același timp, în raport cu argumentele invocate în recursul procurorului (*pct. 5. din decizie*) se atestă că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 7. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale aplicate inculpatului (*pct. 8. - 8.I. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de

procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 7. - 8.I. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu și de avocata Caragia Elisaveta, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2022, în privința inculpatului Mancaș Vladimir XXXXXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 08 iulie 2022.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Ghenadie Plămădeală